

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1926 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 6 § 2 mom. lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 35, vilken behandlats av första lagutskottet, har herr *Pehrsson* i Göteborg *m. fl.* hemställt, att riksdagen ville för sin del besluta, att 6 § 2 mom. i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster den 9 december 1910 måtte få följande ändrade lydelse:

”Kyrkoherde må ej på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, därest han icke vid ansökningstidens slut under minst tre år, räknat från tillträdet, innehafte den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.”

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin ifrågavarande hemställan, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 6 § 2 mom. i lagen den 9 december 1910 angående tillsättning av prästerliga tjänster må kyrkoherde ej på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, därest han icke vid ansökningstidens slut under minst fem år, räknat från tillträdet, innehafte den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.

Den i motionen föreslagna ändringen innebär, att nämnda tid skulle nedsättas till tre år.

Lagen den 26 oktober 1883 angående tillsättning av prästerliga tjänster, vilken ersatts av 1910 års lag i ämnet, uppställde såsom förutsättning för att kyrkoherde skulle kunna på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, att han under minst tre år innehafte den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.

Anledningen till att tiden i 1910 års lag utsträcktes till fem år framgår av ett anförande av vederbörande departementschef vid föredragning i statsrådet den 20 mars 1908 av ett förslag till lag angående tillsättning av prästerliga tjänster, vilket genom proposition nr 12 förelades 1909 års riksdag. Departementschefen framhöll, hurusom i inkomna yttranden föreslagits, att den tid kyrkoherde skulle hava innehafte sin befattning, innan han finge på grund av egen ansökning upp-

föras på förslag till annan prästerlig tjänst, skulle utsträckas från tre år till minst fem år. Och vid det förhållandet, att transportsökandet i vissa delar av vårt land syntes vara en allvarsam olägenhet, hade departementschefen funnit anledning icke saknas att utsträcka berörda tid till fem år. Några praktiska svårigheter syntes en sådan utsträckning icke kunna medföra.

Då lagförslaget förelades 1909 års allmänna kyrkomöte, yrkades i en motion, att den i 1883 års lag stadgade tiden av tre år måtte bibehållas. Denna motion vann emellertid icke kyrkomötets bifall.

Likaså avslög 1910 års allmänna kyrkomöte väckta motioner om att den, som vid tiden för den nya lagens ikraftträdande redan utnämnts till kyrkoherde, måtte bibehållas vid sin rätt att på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, därest han vid ansökningstidens slut under minst tre år, räknat från tillträdet, innehaft den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.

Vid 1920 års allmänna kyrkomöte väcktes emellertid ånyo motion om att berörda tid måtte bestämmas till tre år. Med anledning av motionen avlät kyrkomötet den 23 november 1920 till Kungl. Maj:t skrivelse med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för, bland annat, sådana ändringar av ifrågavarande lag, att för kyrkoherdes rätt att på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst icke måtte krävas innehav under mer än *tre* år av den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.

I sin motivering anförde kyrkomötet, efter att till en början hava berört ett av motionären framställt yrkande, varom nu ej är fråga:

”Vad angår det andra av motionärens förslag, har nuvarande bestämmelse i ämnet tillkommit för att hejda ett alltför livligt och mindre lämpligt transportsökande på en tid, då skillnaden i avlöningen inom olika pastorat kunde vara betydande. Numera är denna skillnad på grund av de nya löneregleringsbestämmelserna mera utjämnad, och det är därför utan större betydelse, vilken tidsperiod som i förevarande hänseende stadgas. Som emellertid för sökande av transport kunna finnas personliga grunder av beskaffenhet att icke böra avvisas, har kyrkomötet intet att erinra mot förslaget i denna del.”

Enligt vad utskottet inhämtat hava på grund av remiss den 10 december 1920 domkapitlen ävensom Stockholms stads konsistorium under förra delen av år 1921 avgivit utlåtanden i ärendet och därvid antingen tillstyrkt bifall till kyrkomötets ifrågavarande framställning eller ock lämnat densamma utan erinran.

År 1924 bragtes förevarande fråga under riksdagens behandling genom en inom andra kammaren väckt motion, nr 275. I sitt över motionen avgivna utlåtande (nr 8) erinrade första lagutskottet, att den av motionären väckta frågan redan i anledning av 1920 års kyrkomötes förenämnda skrivelse vore under Kungl. Maj:ts prövning. På grund härav och då Kungl. Maj:ts slutbehandling av ärendet, vilken torde vara att förvänta inom den närmaste tiden, syntes böra avvaktas, innan riksdagen intog ställning till frågan, funne utskottet någon riksdagens åtgärd i ämnet för det dåvarande ej vara påkallad. Utskottet hem-

stälde därför, att ifrågavarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Slutligen väcktes jämväl vid 1925 års allmänna kyrkomöte en motion i ämnet. I anledning av denna motion meddelade kyrkomötet i skrivelse till Kungl. Maj:t den 26 oktober 1925, att kyrkomötet, som ansåge sig sakna anledning frångå sitt i den vid 1920 års kyrkomöte avlätna skrivelsen gjorda uttalande, men ansåge lämpligt att nu avgiva lagförslag i ämnet, för sin del antagit följande ändrade lydelse av 6 § i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster den 9 december 1910:

”6 §.

1) Sökande till komministers- eller — — — tjänsten utgår.

2) Kyrkoherde må ej på grund av egen ansökan uppföras på förslag till prästerlig tjänst, därest han icke vid ansökningstidens slut under minst tre år, räknat från tillträdet, innehafte den kyrkoherdetjänst, vartill han senast blev befordrad.”

Med hänsyn till det läge, vari den av motionären väckta frågan enligt förestående redogörelse befinner sig, saknar utskottet för närvarande anledning frånträda den av första lagutskottet vid 1924 års riksdag intagna ståndpunkten till den då föreliggande motionen i samma ämne och får alltså hemställa,

Utskottet.

att ifrågavarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 mars 1926.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Akerman*, *Hederstierna*, *Klefbeck*, *Tjällgren*, *Rogberg*, *Sandegård* och *Berghund**;

från andra kammaren: herrar *Leo**, *Jansson* i Edsbäcken*, *Nilsson* i Antnäs, *Karlsson* i Vätö*, fru *Östlund* samt herrar *Persson* i Trången, *Christenson* i Södertälje och *Olsson* i Mellerud*.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Rogberg*, som ansett, att utskottet bort hemställa om bifall till motionen.
